

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1975/6

Karar Sayısı : 1975/64

Karar Günü : 3.4.1975

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN MAHKEME: İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesi.

İTİRAZIN KONUSU: 15.5.1974 günlü, 1803 sayılı “Cumhuriyetin 50 nci Yılı Nedeniyle Bazı Suç ve Cezaların Affı Hakkında Kanun”un 13. maddesinin birinci ve sonuncu fıkralarının iptali istemidir.

I. OLAY:

Sanıklar hakkında 1918 sayılı Kaçakçılığın men ve Takibine Dair Kanununun 27/2-3, 29. ve 58. maddeleri gereğince cezalandırılmaları istemi ile açılan kamu davasının 31.5.1975 günlü duruşmasında Cumhuriyet Savcısının savcı üzerine 15.5.1974 günlü, 1803 sayılı Kanununun 13. maddesinin birinci ve sonuncu fıkralarını, biçim yönünden Anayasanın 92. maddesinin beşinci fıkrasına aykırı gören Mahkeme, bunların iptallerine karar verilmesi istemi ile Anayasanın değişik 151. ve 22.4.1962 günlü, 44 sayılı Kanununun 27. maddeleri uyarınca Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar vermiştir.

II. İTİRAZIN GEREKÇESİ ÖZETİ:

İtiraz yoluna başvuran Mahkemenin gerekçesi özeti şöyledir:

1803 sayılı Af Yasasının 13. maddesinin birinci ve sonuncu fıkralarının, Anayasanın 92. maddesinin beşinci fıkrasındaki biçim kuralına aykırı olarak yasalaştırıldığı ileri sürülmüştür.

III. YASA METİNLERİ:

1- İtiraz konusu Yasa kuralları:

a) 15.5.1974 günlü, 1803 sayılı Kanununun 13. maddesinin Anayasaya aykırılığı ileri sürülen birinci ve sonuncu fıkraları şöyledir:

“Madde 13- Bu kanun hükümleri, bir ceza mahkûmiyeti olmasa ve faile ait bulunmasa dahi kanunen veya dış ticaret rejimi hakkındaki kararlara göre kullanılması, yapılması, taşınması, bulundurulması, satılması ve yurda sokulması suç teşkil eden veya inhasara tabi olan eşyanın müsaderesine engel değildir.

.....

.....

.....

Esas Sayısı : 1975/6
Karar Sayısı : 1975/64

Trafik sicili kayıtlarına dayanılarak satın alınan taşıt araçlarından zapt ve müsadereyi kesinleşmemiş olanların ardiye vesair masrafları ödenmek şartı ile prim, vergi ve resim alınmaksızın sahiplerine verilir.”

2- Dayanılan Anayasa Kuralı:

Mahkemenin Anayasaya aykırılık gerekçesinde dayanak tutulan Anayasa hükmü, 92. maddenin beşinci fıkrasıdır. Bu fıkra hükmü şöyledir:

“Madde 92/5- Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosundan gelen metni benimsemezse, her iki Meclisin ilgili komisyonlarından seçilecek eşit sayıdaki üyelerden bir karma komisyon kurulur. Bu komisyonun hazırladığı metin Millet Meclisine sunulur. Millet Meclisi, karma komisyonca ve Cumhuriyet Senatosunca veya daha önce kendisince hazırlanmış olan metinlerden birini olduğu gibi kabul etmek zorundadır. Cumhuriyet Senatosunda üye tamsayısının salt çoğunluğu ile kabul edilmiş olan madde değişikliklerinde, Millet Meclisinin kendi ilk metnini benimsemesi için, üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyu gereklidir. bu halde açık oya başvurulur.”

IV. İLK İNCELEME:

Anayasa Mahkemesi. İctüzüğün 15. maddesi uyarınca 4.3.1975 gününde, Muhittin Taylan, Kâni Vrana, Şahap Arıç, Ahmet Akar, Halit ZARBUN, Ziya Önel, Abdullah Üner, Ahmet Koçak, Muhittin Gürün, Lûtfi Ömerbaş, Hasan Gürsel, Ahmet Salih Çebi, Adil Esmer, Nihat O.Akçakayalıoğlu ve Ahmet H.Boyacıoğlu'nun katılmaları ile yaptığı ilk inceleme toplantısında aşağıdaki sorunlar üzerinde durmuştur:

1- Anayasaya aykırılık itirazında bulunan Mahkemenin yetkisi ve esas hakkındaki incelemenin sınırlandırılması sorunu:

Anayasanın değişik 151. ve 22.4.1962 günlü, 44 sayılı Kanununun 27. maddeleri uyarınca bir mahkemenin Anayasaya uygunluk denetimi amacı ile Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için özellikle iki koşulun varlığı gereklidir. Bunlardan birincisi o mahkemenin elinde bakmakta olduğu bir davanın bulunması, ikincisi de iptali istenen yasa kuralının o davada uygulanacak kural olmasıdır. Bu işte, Mahkemenin elinde görülmekte olan bir davanın varlığında kuşku yoktur.

Başkasının kaybettiği bir otomobil permisini ele geçirdikten sonra sahte vekâletname düzenlemek suretiyle bir otomobili Yurda kaçak olarak sokmak suçundan sanık hakkında kamu davası açıldığı ve bu nedenle yargılandığı dosyadaki belgelerden anlaşılmaktadır. Af Yasasının 13. maddesinin birinci fıkrası, özel veya genel af ayırımı yapılmaksızın, bir ceza mahkûmiyeti olmasa ve faile ait bulunmasa dahi kanunen veya dış ticaret rejimi hakkındaki kararlara göre kullanılması, yapılması, taşınması, bulundurulması, satılması ve yurda sokulması suç teşkil eden veya inhisara tâbi olan eşyanın müsadereğine engellik yapamayacağına dair bir kuralı yasalaştırmıştır.

Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair 1918 sayılı Kanununun 1. maddesi;

A) Herhangi bir maddeyi veya eşyayı gümrük muamelesine tâbi olmaksızın Türkiyeye ithâl veya Türkiyeye ithale teşebbüs etmek,

Esas Sayısı : 1975/6
Karar Sayısı : 1975/64

B) Türkiyeye ithâli veya Türkiyeden ihracı memnu olan herhangi bir madde veya eşyayı ithâl veya ihraç veya bunlara teşebbüs etmek; eylemlerini kaçakçılık olarak vasıflandırmıştır.

Bu hükme göre yurda ithâli değişik bir rejime bağlı bulunan otomobili Kanuna ve dış ticaret rejimine göre gerekli işlemleri yerine getirmeksizin Türkiyeye sokmak kaçakçılık suçunu oluşturur. Bu durum suç konusu kaçak eşyayı kanunen yurda sokulması suç teşkil eden eşya durumuna getirdiğinden Af Kanununun 13. maddesinin birinci fıkrası hükümlerinin uygulanmasını zorunlu hale sokar. Bu bakımdan işin esası hakkındaki incelemenin anılan kanunun 13. maddesinin birinci fıkrasındaki “Yurda sokulması suç teşkil eden eşyanın müsaderesine engel değildir” biçimindeki kural ile sınırlı olarak yapılmasına ve aynı maddenin son fıkrasının davada uygulanma yeri bulunmadığından bu kurala yönelen itirazın, Mahkemenin yetkisizliği yönünden reddine karar verilmelidir.

Nihat O.Akçakayalıoğlu, incelemenin 13. maddenin birinci fıkrasının tümü yönünden yapılması gerektiği; Halit ZARBUN, Abdullah ÜNER ve Lûtfi ÖMERBAŞ bu hükmün davada uygulanma yeri bulunmadığı görüşü ile sınırlama kararına katılmamışlardır.

2- Anayasa Mahkemesinin itirazı incelemeye görevli ve yetkili olup olmadığı sorunu:

Suç ve cezaların affı hakkındaki yasama belgelerinin Anayasaya uygunluk denetimine bağlı olup olmayacağı sorunu üzerinde de durulmuş ve bu denetimin yapılmasına anayasal açıdan olanak bulunduğu sonucuna varılmıştır. konu hakkındaki ayrıntılı gerekçeler Anayasa Mahkemesinin 28.11.1974 günlü, Esas: 1974/34, Karar: 1974/50 sayılı kararında tümü ile açıklanmış olduğundan (Resmi Gazete; Gün: 21.1.1975, Sayı: 15125), bunların burada yinelenmesine gerek kalmamıştır.

Şu duruma göre, bu işe bakmanın Anayasa Mahkemesinin görevi içinde bulunduğu açıktır.

Şahap ARIÇ ve Halit ZARBUN görüşe katılmamışlardır.

3- Yukarıda açıklanan sorunların incelenmesi sonucunda;

a) İşin incelenmesinin Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkisi içinde bulunduğu Şahap ARIÇ ve Halit ZARBUN’un karşıoyları ile ve oyçokluğu ile;

b) Dosyanın eksikliği bulunmadığı anlaşıldığından işin esasının 15.5.1974 günlü, 1803 sayılı Kanunun 13. maddesinin birinci fıkrasının davada uygulama yeri bulunan “Yurda sokulması suç teşkil eden ... eşyanın müsaderesine engel değildir” kuralı ile sınırlı olarak incelenmesine Nihat O.Akçakayalıoğlu’nun incelemenin 13. maddesinin birinci fıkrasının tümü yönünden yapılması gerektiği ve Halit ZARBUN, Abdullah ÜNER ve Lûtfi ÖMERBAŞ’ın bu hükmün davada uygulama yeri bulunmadığı yolundaki karşıoyları ile ve oyçokluğu ile;

c) 15.5.1974 günlü, 1803 sayılı Kanunun 13. maddesinin son fıkrasının davada uygulama yeri bulunmadığından bu kurala yönelen itirazın Mahkemenin yetkisizliği yönünden reddine oybirliğiyle;

4.3.1975 gününde karar verilmiştir.

V. ESASIN İNCELENMESİ:

Esas Sayısı : 1975/6

Karar Sayısı : 1975/64

İtirazın esasına ilişkin rapor, Mahkeme kararının gerekçesi, 4.3.1975 günlü sınırlandırma kararı uyarınca iptali istenen yasa kuralı, dayanan Anayasa kuralları, bunlara ilişkin gerekçeler ve başka yasama belgeleri, konu ile ilişkisi bulunan öteki metinler okunduktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

1- Anayasal denetim isteğinde bulunan İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesinin kararında, itiraz konusu yapılan yasa kuralının biçim yönünden Anayasaya uygun olarak yasalaşmadığı ve bu nedenle iptali gerektiği belirtilmektedir.

15.5.1974 günlü, 1803 sayılı kanunun 2. maddesinin (A) bendi, daha önce Anayasa Mahkemesine itiraz yolu getirilmiş ve Anayasanın 92. maddesinin beşinci fıkrasında öngörülen biçim kuralına aykırı olarak yasalaştığı saptanarak Türk Ceza Kanununun 127. ve Askerî Ceza Kanununun 56. maddelerinin olayla ilgili hükümleri ile sınırlı olarak iptal edilmiş ve bu karar 21.1.1975 günlü, 15125 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır. Yine 1803 sayılı Kanunun 2. maddesinin (B) bendinde Türk Ceza Kanununun 414/1. maddesi ile ilgili olarak yer alan kural da, 28.11.1974 günlü, Esas: 1974/39, Karar: 1974/51 sayılı kararla Anayasanın 92. maddesinin beşinci fıkrasında açıklanan biçim kuralına aykırı görülerek iptal edilmiştir. Bu karar da 29.1.1975 günlü, 15133 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

İtiraz konusu Yasa kuralı da 1803 sayılı Kanunun 13. maddesinde yer almıştır. Biraz önce sözü geçen kararlarda belirtilen biçim aksaklığı ile yasalaşmıştır. İptal nedenleri o kararlarda bütün açıklığı ile belirtilmiş olduğundan bunların burada yinelenmesine gerek görülmemiştir.

Ancak, 4.3.1975 günlü sınırlandırma kararı uyarınca 1803 sayılı Kanunun 13. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Yurda sokulması suç teşkil eden ... eşyanın müsadereğine engel değildir” biçimindeki kuralın, 7.1.1932 günlü, 1918 sayılı Kaçakçılığın men ve Takibine Dair Kanunun, ek ve tadilleri yönünden iptaline karar verilmelidir.

Ahmet H.Boyacıoğlu değişik karşıoyu ile ve Şahap Arıç, Halit Zarbun, Abdullah Üner, Ahmet Koçak v Ahmet Salih Çebi bu görüşe katılmamışlardır.

Muhittin Gürün ve Nihat OAkçakayalıoğlu su sonuca kendilerine özgü gerekçeleri ile katılmışlardır.

2- İtiraz konusu yasa kuralının biçim yönünden iptaline karar verilmiş olmakla, artık esas yönünden Anayasaya aykırılık sorunu üzerinde durulmasına yer kalmamıştır.

3- İptal hükmünün yürürlüğe giriş günü:

Anayasanın değişik 152. maddesinin ikinci fıkrasına göre Anayasa Mahkemesince Anayasaya aykırı olduğundan iptaline karar verilen kanun veya içtüzük veya bunların iptal edilen kuralları, gerekçeli kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günde yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi, iptal hükmünün yürürlüğe gireceği günü ayrıca kararlaştırabilir. Bu gün kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez.

22.4.1962 günlü, 44 sayılı Kanunun 50. maddesinin dördüncü fıkrasında da Anayasa Mahkemesinin, iptal dolayısıyla oluşacak boşluğu kamu düzenini tehdit edici nitelikte görürse,

Esas Sayısı : 1975/6

Karar Sayısı : 1975/64

iptal hükmünün yürürlüğe gireceği günü ayrıca kararlaştıracağı ve bu boşluğu doldurması için Yasama meclisleri başkanlıklarına ve Başbakanlığa durumu duyuracağı yazılıdır.

Yukarıda belirlendiği üzere, 15.5.1974 günlü, 1803 sayılı Kanununun 13. maddesinin birinci fıkrasındaki “yurda sokulması suç teşkil eden eşyanın müsaderesine engel değildir” biçimindeki kuralın, Anayasaya biçim yönünden aykırılığı nedeniyle ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun, Ek ve Tadilleri yönünden iptali öngörülmüştür. İptal kararı, Anayasa Mahkemesince yasa kuralının Anayasaya uygun biçimde yasalaşmamış olduğu yolunda saptanan duruma ve varılan sonuca dayanmaktadır. 1803 sayılı Kanunun affettiği suç ve cezaların niteliği ve niceliği ile belirlenen kapsamı karşısında iptal hükmünün kamu düzenini tehdit edici yasal bir boşluğu oluşturacağından söz edilemez.

Açıklanan nedenlerle, Anayasanın değişik 152. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan ve uygulanması, Anayasaca, Anayasa Mahkemesinin işi değerlendirip gerekli görmesi bırakılmış bulunan salt yetkinin kullanılmasına ve iptal hükmünün yürürlüğe gireceği günün ayrıca kararlaştırılmasına gerek görülmemiştir.

Şahap Arıç, Halit Zarbun,, Ziya Önel, Abdullah Öner ve Nihat O.Akçakayalıoğlu bu görüşe katılmamışlardır.

VI. SONUÇ:

1- 15.5.1974 günlü, 1803 sayılı Yasanın 13. maddesinin buruncu fıkrasında yer alan “Yurda sokulması suç teşkil eden eşyanın müsaderesine engel değildir” biçimindeki kuralın Millet Meclisinde Anayasanın 92. maddesinin beşinci fıkrası hükmüne aykırı olarak oylanmış bulunması nedeni ile biçim yönünden ve 7.1.1932 günlü, 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun, Ek ve Tadilleriyle sınırlı olarak iptaline Muhittin Gürün ile Nihat OAkçakayalıoğlu’nun değişik gerekçeleri ve Ahmet H.Boyacıoğlu’nun değişik karşıoyu ve Şahap Arıç, Halit Zarbun, Abdullah Üner, Ahmet Koçak ve Ahmet Salih Çebi’nin karşıoylarıyla ve oyçokluğu ile;

2- İşin niteliğine göre Anayasanın değişik 152. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca iptal hükmünün yürürlüğe gireceği günün ayrıca kararlaştırılmasına yer olmadığına Şahap Arıç, Halit Zarbun, Ziya Önel, Abdullah Üner ve Nihat O.Akçakayalıoğlu’nun karşıoylarıyla ve oyçokluğu ile;

3.4.1975 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Muhittin TAYLAN	Kâni VRANA	Şahap ARIÇ
Üye	Üye	Üye

Esas Sayısı : 1975/6
Karar Sayısı : 1975/64

Ahmet AKAR

Halit ZARBUN

Ziya ÖNEL

Üye

Üye

Üye

Abdullah ÜNER

Ahmet KOÇAK

Muhittin GÜRÜN

Üye

Üye

Üye

Lûtfi ÖMERBAŞ

Hasan GÜRSEL

Ahmet Salih ÇEBİ

Üye

Üye

Üye

Adil ESMER

Nihat
O.AKÇAKAYALIOĞLU

Ahmet H.BOYACIOĞLU

KARŞIOY YAZISI

Anayasa Mahkemesince;

a) İlk inceleme evresinde görev sorunu tartışılarak, itirazın incelenmesinin Anayasa Mahkemesinin görevine girdiğine;

b) 1803 sayılı Af Kanununun itiraz konusu maddesinin biçim yönünden iptaline;

c) İşin niteliğine göre Anayasa'nın değişik 152 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca iptal hükmünün yürürlüğe gireceği günün ayrıca kararlaştırılmasına yer olmadığına oyçokluğuyla karar verilmiştir. Anayasaya uygun görmediğimden kararın bu kısımlarına katılmıyorum.

Bu konulardaki karşıoylarım, (21 Ocak 1975 gün ve 15125 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan, Anayasa Mahkemesinin 1974/34, 1974/50 sayı ve 20.11.1974 günlü) kararındaki

Esas Sayısı : 1975/6

Karar Sayısı : 1975/64

karşıoy yazımın I, II, III. nolu bentlerinde tafsilatlı olarak yazdığım karşıoyların prensipleri itibariyle aynı nitelikte olduğundan, bunların burada tekrarına lüzum görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle Anayasa Mahkemesinin bu kararının Anayasaya uygun olmadığını bildirdiğim kısımlarına, sözü geçen karşıoy yazımın I, II, III. nolu bentlerinde gösterilen nedenlerle karşıyım.

Üye

Şahap ARIÇ

KARŞIOY YAZISI

21.1.1975 günlü ve 15125 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Mahkememizin 28.11.1974 günlü, 1974/34-50 sayılı kararına ilişkin karşıoy yazımda açıkladığım gerekçelerle, çoğunluğun bu kararına da katılmıyorum.

Üye

Halit ZARBUN

KARŞIOY YAZISI

21.1.1975 günlü ve 15125 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 28.11.1974 gün ve 1974/34 Esas ve 1974/50 sayılı kararında açıkladığım nedenlerle çoğunluğun süreye ilişkin görüşlerine katılmıyorum.

Üye

Ziya ÖNEL

KARŞIOY YAZISI

I- Esas yönünden:

1- Olayda sanıkların, Mustafa Sütçü adında birisine ait olup kaybedilmiş bir otomobil permisini ele geçirdikleri ve bu Permi ile 1965 modeli Mercedes marka ve 6000 lira Cif kıymeti olduğu tesbit edilen bir otomobil Gümrüğe getirdikleri ve Mustafa Sütçü hüviyetini kullanarak bu otomobili, gümrük ve diğer vergi ve resimlerini ödemek suretiyle yurda soktukları ve bu suretle Kaçakçılık suçunu işledikleri iddia olunarak haklarında 1918 sayılı Kanun hükümleri uyarınca kamu Davası açıldığı anlaşılmış ve Duruşmanın devamı sırasında 1803 Sayılı Af Kanununun yürürlüğe girmesi üzerine Cumhuriyet Savcısı, sözü edilen Af kanununun 13. maddesinin birinci ve sonuncu fıkralarının biçim yönünden Anayasaya aykırı olduğunu öne sürmüş ve Mahkemece de bu iddia ciddi görülerek bu fıkraların iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar verilmiştir.

2- Anayasaya aykırı olduğu öne sürülerek iptali istenen 1803 Sayılı Af Kanununun 13. maddesinin birinci fıkrasıyla bununla ilgili ikinci fıkrası şöyledir:

“Madde 13- Bu kanun hükümleri, bir ceza mahkûmiyeti olması ve faile ait bulunmasa dahi kanunen veya dış ticaret rejimi hakkındaki kararlara göre kullanılması, yapılması, taşınması, bulundurulması, satılması ve yurda sokulması suç teşkil eden veya inhisara tabi olan eşyanın müsaderesine engel değildir.

Ancak, yukarıdaki fıkra hükmü dışında kalan eşya, ithalde alınan gümrük ve diğer vergi ve resimler ile ardiye ücreti ve sair masrafların ödenmesi halinde sahiplerine verilir.

.....

3- Sözü edilen Af Kanununun 13. maddesinin birinci fıkrasındaki (kullanılması, yapılması, taşınması, bulundurulması, satılması ve yurda sokulması yasak olan” suç teşkil eden eşya kanunlarda ve dış ticaret rejimi ile ilgili kararlarda yoruma ve tereddüde yer vermeyecek surette açıkça gösterilmiştir. Örneğin:

- a- Metre sistemine göre tertip edilmemiş ölçü aletleri, (1872 sayılı kanun, Mad. 3)
- b- Ham Afyon ve müstahzaratı (2313 sayılı kanun, Mad. 3)
- c- Dinamit, Bomba ve benzeri öldürücü aletler ve silahlar, (TCK. Mad. 265)
- ç- Zehirli gazlar (2399 sayılı kanun, Mad. 1)
- d- Ateşli Silahlar (6136 sayılı kanun, Mad. 2, 12)
- e- Taklit veya tağyir edilmiş paralar (TCK. Mad. 316)
- f- Taklit edilmiş Resmî mühürler (TCK. 332)

Esas Sayısı : 1975/6
Karar Sayısı : 1975/64

g- Uyuşturucu Maddeler (TCK. Mad. 403-404)

h- Müstehcen ve hayasızca yazılmış kitaplar, gazeteler, bu kabil fotoğraflar ve Sinema şeritleri (TCK. 426)

gibi eşya ve maddelerdir.

Bu kabil eşya ve maddeler, Gümrük Yönetmeliğinin 481. maddesi uyarınca hazırlanıp yayımlanmış olan listede gösterilmiştir. (Resmî Gazete, 24 Nisan 1975 tarih, S: 15217)

Mevzuata ve Dış ticaret rejimi ile ilgili kararlara göre Türkiye'ye ithal edilecek eşya da şu üç kısımda toplanmaktadır:

A- Türkiye'ye ithali Resmi tabi eşya,

B- Türkiye'ye sokulması yasaklanmış ve suç teşkil eden eşya

C- Türkiye'ye sokulması bazı kayıt ve şarta bağlı eşya,

Bu eşyaların mahiyetlerine kısaca değinmek, konunun aydınlığa kavuşması bakımından yararlı olacaktır.

AA- Resme tabe eşya,

Bu eşya, kullanılması, yapılması, taşınması, bulundurulması, satılması ve yurda sokulması yasaklanmış (suç teşkil eden) eşyadan değildir. Sadece gümrük vergi ve resimleri ödemek suretiyle yurda sokulabilecek eşyadır. Gümrük muamelesine tabi tutularak yurda sokulan bu eşyanın kullanılması, bulundurulması, taşınması, satılması serbesttir. Şu kadar ki bu kabil eşyanın gümrükten kaçırılarak yurda sokulması 1918 sayılı Kanuna göre suç teşkil eder.

BB- Türkiye'ye sokulması yasak eşya,

Bu kabil eşya da yukarıda 3 sayılı paragrafta işaret edildiği gibi kanunlarda ve Dış ticaret rejimi ile ilgili kararlarda ve bu bu kararlara dayanılarak çıkarılmış olan Yönetmeliklerce gösterilmiştir.

Bu eşyanın yukarıda AA paragrafındaki eşya gibi gümrük muamelesine tabi tutulması, vergi ve resimleri ödenerek Türkiye'ye sokulması mümkün değildir.

Bu eşyayı, Gümrük muamelesi yaptırılarak Türkiye'ye sokulabilecek ile karıştırmak gerek.

Türkiye'ye sokulması yasak olan eşya Gümrük Yönetmeliğinin 481. maddesi uyarınca ilân edilmiş olan listede gösterilmiştir.

(Resmî Gazete, 24 Nisan 1975 tarih, S: 15217)

CC- Türkiye'ye sokulması kayıt ve şarta bağlı eşya,

Esas Sayısı : 1975/6
Karar Sayısı : 1975/64

Gümrük Yönetmeliğinin 482. maddesi, “Hususi Kanun, Kararname ve Tüzük hükümlerine göre Türkiyeye sokulması kayıt ve şarta tabi eşya ancak bu kayıt ve şartlara uygunluğu tesbit edilmek suretiyle yurda sokulabilir.

Hâlen yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre Türkiyeye sokulması kayıt ve şartı bağlı eşya listesi eklidir.” hükmünü kapsamakta ve bu liste de yine Resmî Gazetede yayımlanmış bulunmaktadır. (Resmî Gazete 24 Nisan 1975 tarih, S: 15217)

4- Otomobil ithal Rejimi,

Türkiyeye otomobil ithali yasaklanmış değildir. Ancak bazı kayıt ve şarta bağlı tutulmuştur. 8.1.1970 tarihli ve 7/3 sayılı kararnamede (Resmî Gazete, tarih 10.1.1970) deki kayıt ve şartlara uyularak getirtilen otomobillerin, kullanılması, bulundurulması, taşınması serbest olduğu ve suç teşkil etmediği şüphesizdir. Bunlar da, yukarıdaki BB paragrafında yazılı eşyadan tamamen ayrıdır.

5- Yasak eşyalar ile Türkiyeye ithal edilecek eşya rejimine böylece kısaca değindikten sonra 1803 sayılı Af Kanununun 13. maddesine yeniden eğilmek zorunluğu vardır:

1803 sayılı Af Kanununun 13. maddesinin birinci fıkrasındaki (Kullanılması, yapılması, taşınması, bulundurulması, satılması, ve yurda sokulması suç teşkil eden eşya) yukarıda 3 numarada ve bu numaranın BB paragrafında izah edilen (Yasak Eşya) dan ibarettir. Burada sözü edilen yasak eşyanın, yukarıda mahiyetleri açıklanan resmi tabi eşya ile Türkiyeye ithali kayıt ve şarta tabi eşya arasında bir ilgi mevcut değildir.

Sözü edilen 13. maddenin birinci fıkrasına göre: Suç affa uğramış olsa bile yukarıda nitelikleri açıklanan Türkiyeye sokulması, kullanılması, yapılması, taşınması, bulundurulması, satılması yasak olan eşya sahiplerine iade edilmeyerek müsadere edilecek, bunların dışında kalan (AA ve CC paragraflarında açıklanan) eşya ise, ithalde alınan gümrük ve diğer vergi ve resimleri ile ardiye ücreti ve sair masrafların ödenmesi halinde sahiplerine verilecektir.

Gümrük resmine tabi tutularak Türkiyeye getirilebilecek eşya ile yine bazı kayıt ve şartlarla Türkiyeye getirilebilecek eşyanın, gümrükten kaçırılarak yurda getirilmesi halinde, (Türkiyeye sokulması yasak eşyaya) dönüşeceği yolundaki görüşü, açıklanan mevzuat hükümleriyle bağdaştırmak bizce mümkün değildir. Böyle bir görüşe yasak olmıyan eşyayı da Af Kanununun 13. maddesinin birinci fıkrası içine sokmak olanağı yoktur. Bu yoldaki görüş esasen 13. maddenin ikinci fıkrasındaki “Ancak, vergi ve resimler ile ardiye ücreti ve sair masrafların ödenmesi halinde sahiplerine verilir.” hükmüne de ters düşmektedir. Böyle görüş, bu fıkra hükmünün uygulama olanağını da ortadan kaldırmaktadır.

6- Yukarıda açıklanan nedenlerle, bu olayda Türkiyeye ithal edilen otomobil, Af Kanununun 13. maddesinin birinci fıkrasındaki (kullanılması, yapılması, taşınması, bulundurulması, satılması ve yurda sokulması suç teşkil eden eşya) dan değildir. Bu itibarla bu fıkra hükmü Mahkemece uygulanacak hükümlerden olmadığından Mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurma yetkisi mevcut değildir.

II- Süre verilmemesi yönünden:

1803 Sayılı Af Kanununun 13. maddesinin birinci fıkrası, Millet Meclisinde Anayasanın 92. maddesinin beşinci fıkrasına uygun biçimde oylanmamış olması nedeniyle, esası

Esas Sayısı : 1975/6
Karar Sayısı : 1975/64

incelenmeksizin, iptal edilmiştir. Bu itibarla Büyük Millet Meclisinin bu hükmü yeniden düzenleme yetkisi ve olanağı vardır. Yasama organına bu yetkisini kullanabilme olanağının verilmesi zorunludur. Yasama organının bu yetkisini kullanabilmesi de Anayasa Mahkemesi kararının Resmî Gazetede yayımlanmasından başlamak üzere yürürlüğe girmesi konusunda uygun bir sürenin verilmesine bağlıdır. Böyle bir süre verilmediği takdirde Anayasa Mahkemesi kararı Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlüğe girecek ve Af Kanununun 13. maddesinin sözü edilen birinci fıkrası da aynı tarihte yürürlükten kalkacak ve Büyük Millet Meclisi de bu hükmü düzenleme imkânını bulamayacaktır. Bunun sonucu olarak da kanunlara ve kararnamelere göre kullanılması, yapılması, taşınması, bulundurulması, satılması, ve yurda sokulması suç teşkil eden eşyanın sahiplerine geri verilmesi gibi sakıncalı ve kanun koyucunun arzu ve iradesine aykırı bir durum meydana gelebilecektir.

Yukarıda yazılı nedenlerle bu karara karşıyım.

Üye

Abdullah ÜNER

KARŞIOY YAZISI

21.1.1975 günlü 15125 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Esas: 1974/34, Karar: 1974/50 sayılı Anayasa Mahkemesi kararına ilişkin karşıoy yazımın 3 numaralı bendinde açıkladığım gerekçe ile, çoğunluğun bu kararının aynı konu ile ilgili kısmına katılmıyorum.

Üye

Ahmet KOÇAK

KARŞIOY YAZISI

Yukarıki kararda (1975/6-64), kanun teklif ve tasarılarının Cumhuriyet Senatosundaki görüşülmeleri sonucunda, Millet Meclisince kabul edilmiş bulunan madde metnlerinin değiştirilmesi ve Millet Meclisince de bu değişikliklerin benimsenmemesi nedeniyle sorunun, Anayasanın 92. maddesinin beşinci fıkrası gereğince Karma Komisyona gitmesi halinde,

Esas Sayısı : 1975/6
Karar Sayısı : 1975/64

benimsenmeyen maddelere ilişkin olarak Cumhuriyet Senatosunca, Karma Komisyonca ve Millet Meclisince düzenlenen metinlerin tümünün üç ayrı liste halinde ve her listenin toptan Millet Meclisinde oylanmaları gerektiği öne sürülerek, 1803 sayılı Af Kanunu hakkında bu yolda işlem yapılmıyarak maddelerin ayrı ayrı oya sunulmuş olmaları, Anayasaya aykırılık nedeni sayılmış ve iptal kararı bu gerekçeye dayandırılmıştır.

Bu görüş, Anayasanın, hem 92. maddesine, hem de temel ilkelerine aykırı bulunmaktadır.

İptal kararının dayandırılması gereken düşünceler ise 2.7.1974 ve 28.11.1974 günlü ve (1974/19-1974/31), (1974/39-1974/51) sayılı Anayasa Mahkemesi kararlarına ilişkin karşıoy yazılarımda genişliğine belirtilmiş olduğundan tekrarı gereksiz bulunmuştur (Resmî Gazete-günler: 12.7.1974, 29.1.1975; sayılar: 14943: S. 9-12, 15133: S. 19-20)

Söz konusu karşıoy yazılarımda açıklanan nedenlerle bu kararın gerekçesine katılmıyorum.

Üye

Muhittin GÜRÜN

KARŞIOY YAZISI

21.1.1975 günlü 15133 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Mahkemenizin 28.11.1974 gün ve 1974/39-51 sayılı kararına ilişkin karşıoy yazımın 2 numaralı bendinde açıkladığım gerekçelerle, çoğunluğun iptal hakkındaki görüşlerine karşıyım.

Üye

Ahmet Salih ÇEBİ

KARŞIOY YAZISI

Sayın çoğunluğun:

Esas Sayısı : 1975/6
Karar Sayısı : 1975/64

a) Anayasal denetim konusu 1803 sayılı Kanunun 13. maddesi birinci ve sonunca fıkralarının bazı suç ve cezalar âkîbetini bir esasa bağlayan hükmünü bölmesine,

b) Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 92. madde 5. fıkrası işleyişinde “oylanacak metin” ve “oylama usulü” yönünden olan kabul biçimine,

c) İptal hükmünün yürürlüğünü bir ileri tarihe bırakmayışına,

Resmî Gazete'nin 15125 sayısında yayımlanan Mahkememizin 28.11.1974 günlü 34/50 sayılı kararın eki karşıoy yazımda belirttiğim nedenlerle karşıyım.

Üye

Nihat O.
AKÇAKAYALIOĞLU

KARŞIOY YAZISI

1803 sayılı Af Kanunu'nun 13. maddesinin birinci fıkrası “Bu Kanun hükümleri, bir ceza mahkûmiyeti olmasa ve faile ait bulunmasa dahi kanunen veya dışticaret rejimi hakkındaki kararlara göre kullanılması, yapılması, taşınması, bulundurulması, satılması ve yurda sokulması suç teşkil eden veya inhasara tâbi olan eşyanın müsaderesine engel değildir” hükmünü getirmiş, başka bir deyişle fıkra içindeki hususların Af Yasasının kapsamı dışında tutarak bu konularda özel yasa hükümlerinin uygulanacağına işaret eylemiştir.

Bilindiği gibi af yasaları fiilleri ortadan kaldırmazlar ve fakat o fiil için öngörölmüş olan cezaları etkilerler. Af yasaları ile fiiller ortadan kalkmadığı için fiilin hukuki neticeleri de ayakta kalır.

Durum böyle olunca Af Yasasının 13. maddesinin birinci fıkrasının Anayasa Denetiminden geçirilmesinde Anayasa açısından hukukî bir yarar yoktur.

Bu nedenle çoğunluk görüşüne karşıyım.

Üye

Ahmet H. BOYACIOĞLU